

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfal János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 217. szám.

Péntek, szeptember 25.

Új győzelmek.

Megsemmisítettünk két orosz hadtestet.

Budapest, szeptember 25. A „Torontál“ eredeti távirata. Krakóból sürgönyzik: A „Nova Reforma“ jelenti: A censtochovai hídnál két orosz hadtest megtámadta csapatainkat, melyek három zászlóalj gyalogságból, három löveg tüzérségből és lovasságból állottak. Csapataink páratlan vitézséggel és elszántsággal három napig feltartották a nagy orosz haderőt, majd felcsalták az aláaknázott hidra, amelyet azután fölrobbantottunk. A hid irtózatos robajjal felrobbant és a rajta levő nagy tömeg orosz, valamint a körülötte levő orosz csapatok elpusztultak. Az orosz csapatok többi részét, akik a hídon átjöttek, gépfegyverrel megsemmisítettük.

Hindenburg győzelmei.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: Mint a Wolf-ügynökség jelenti, Hindenburg tábornok napiparancsot adott ki, amelyben felsorolja, hogy mely orosz hadtesteket verte meg a legutóbbi csatákban. Hindenburg napiparancsa 30.000 újabb orosz fogolyról és százötven zsákmányolt ágyúról tesz említést.

A belgák veresége.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kölnből sürgönyzik: Mint a „Kölnische Volkszeitung“ jelenti, a belgák Albert király vezetésével tekintélyes sereggel Löwen ellen nyomultak. Megtámadták a németeket és bombázták a pályaudvart, azonban a német csapatok visszaverték a belgákat.

Egyéb események.

A franciaországi világcsata.

Budapest, szept. 25. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, szept. 24. A nagyvezérkar közli: A nagy főhadiszállásról jelentik szept. 23-án esti 9 órai kelettel:

A német nyugati hadsereg jobb szárnyán az Oiseon túl áll a harc. A franciák átkarolási kísérlete eredménytelen volt. Kelet felől az argonnei erdőkhöz ma nem voltak nagyobb harcok.

Az Argonnektól keletre fekvő Varennest a mai nap folyamán bevettük.

A támadás előhaladásban van.

A Verduntól délre fekvő záróerődök ellen támadó seregrészek győzelmesen verték vissza a Verduntól a Maason át és Toulból intézett ellentámadásokat és

hadifoglyokat ejtettek, gépfegyvereket és ágyukat zsákmányoltak.

A nehéz tüzérség látható eredménynyel kezdte meg a tüzelést Troyon les Paorche, Camps des Romains és Lionville záróerődök ellen.

Francia-Lotharingiából és az elszász határon a francia előcsapatokat egyes helyeken visszavertük.

Döntés még sehohsem történt.

Belgiumból és a keleti harctérről semmi újabb hír nincs.

A szultán üdvözlő sürgönye a német császárhoz.

Budapest, szept. 25. A „Torontál“ eredeti távirata. Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a szultán táviratot küldött a német császárnak, amelyben meleg hangon üdvözlöi abból az alkalomból, hogy

fiát, Joachim herceget csak könnyebb sebesülés érte. A szultán táviratára a császár ugyancsak meleg hangú táviratban válaszolt.

Teleszky és Harkányi miniszterek Bécsben.

Budapest, szept. 25. A „Torontál“ eredeti távirata. Teleszky János pénzügyminiszter és Harkányi János báró kereskedelmi miniszter tegnap este Bécsbe utaztak.

Tanácskozás a hercegprimásnál.

Budapest, szept. 25. A „Torontál“ eredeti távirata. Csernoch János hercegprimásnál tegnap a kalocsai érsek, a nagyváradi és csanádi püspök részvételével tanácskozás volt a háborús segítőakcióról.

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete szeptember 28-ikán d. u. 3 órakor a régi esküdtzéki teremben közgyűlést tart.

— **A vármegye költségvetése.** Torontál vármegye állandó választmánya szeptember hó 26-án, szombaton d. u. fél 4 órakor a vármegyeház alispáni kistermében ülést tart, amelyen az 1915. évi költségvetést tárgyalja.

— **A nagybecskereki polgárőrségbe** ujabban jelentkeztek:

Molnár Mór raktárnok, Davidovics Dénes magánhivatalnok, Bartos Miklós szőnyeggyári műszaki vezető, Kremzer János ispán, Bauer Miklós vállalkozó, Fenyvessy János asztalos.

— **Prémét a katonáknak.** Felkértek bennünket a következő sorok közlésére: Vitéz katonáinknak, főként az északon harcolóknak az eddigin kívül csakhamar egy új ellenséggel, az északi hideggel fog kelleni szembeszállaniok. A küzdelem szinte oly erős lesz, mint az élő ellenséggel való harc, de ebben az itthonmaradottak is részt vehetnek, segíthetnek. Épp ezért az áldozatkészségnek már is annyi jelét tanúsító magyar társadalomhoz fordulunk. A hadsereg jól el van látva, de mivel az éltető melegebből sohasem lehet elég, ezennel felkérjük a közönséget, hogy ami nélkülözhető új vagy ócska prémes holmija van, azt katonáink számára küldje be a Hadsegélyző Hivatalhoz Budapest, IV. Váci-utca 38. E küldeményeket és csomagokat a posta teljesen díjtalanul szállítja. Bundát, karmantyut, bekecsket, sipkát, keztyűt, prémgallért stb. A Hadsegélyző Hivatal mindent szívesen fogad és a szükséghez képest felhasznál, átdolgoztat. Ez a jó szívektől jövő jó meleg ajándék lesz vitézeinknek a legkedvesebb. Az országos hadsegélyző-bizottság ruházati albizottsága nevében: Pekáry Gyula.

— **Az előadások megkezdése a zárdában.** A zárdaiskola igazgatósága közli:

A Miasszonyunkról nev. sz. Iskola-nővérek vezetése alatt álló helybeli tanintézetekben az 1914—15. tanévi előadások f. é. október 1-én veszik kezdetüket. Az oktatás helye és beosztása a következő:

Rk. polgári leányiskola: a kir. kincstári ügyészség emeletén, Bonnár-utca (a zárda átellenében). Dr. Lackovics Gyula kir. jogügyi tanácsos és neje önzetlen nagylelkűséggel átengedik saját lakásuk két disztermét. Délelőtt: I és III. osztály, délután: II. és IV. osztály.

A zárdai magán elemi iskola: a r. kath. plébánia disztermében: délelőtt: III. és IV. osztály, délután: I. és II. osztály.

A róm. kath. elemi leányiskola. A róm. kath. hitközség szíveségből átengedett emeleti két helyiségében: délelőtt: I. és II. osztály, délután: III. és IV. osztály.

A női kereskedelmi szaktanfolyam. A zárda villahelyiségében, Merczy-u. 32. sz. Nagybecskerek, 1914. szept. 18. Intézeti főnöknő.

— **Gyűjtjük össze a maradék-dohányt.** Nagybecskerek dohányzó férfiaihoz azt a kérést intézik, hogy a dohánymaradékot, dohányport is, gyűjtsek össze s küldjék be Daniel Ferenc Vöröskereszt megbízotthoz, aki a dohánymaradékot más dohánynyal keverve cigarettáknak dolgoztatja föl a sebesültek részére.

— **Ferenc József azt izente . . .**

A fővárosban színre hozott aktuális színpadi művek közül tegnap este egy kis színésztársaság bemutatta Pásztor Árpádnak „Ferenc József azt izente” című színpadi alkotmányát. A darab primitív volta ugyan inkább profanizálja a mi nagy szent hazafias lelkesedésünket, de azért a színházat megtöltő közönség lelkesedése viharos volt, amit főleg a pompás katonazene emelt és a közönség lelkesen ünnepelte a királyt és a hadsereget.

— **Adományok a Vöröskeresztnek.**

A 18. sz. iven adakoztak: Gardinovaeski Mita 1 K, Gardinovaeski Andrásné 50 fill., Magyarov Cveta 2:50 K, Nikiforovity Vászta 30 fill., Tóth Lajos 1:50 K, Gardinovaeski Milán 50 fill., Laletin Dusán 20 fill., Kozlovacski Szt. 50 fill., Radicev Lázár 3 K, összesen **10 — K.**

A 19. sz. iven adakoztak: Raczkov Zsiván 25 K, Bugarszki Milivoj 10 K, Lambity Nikola 5 K, Lambity János 10 K, Raczkov Persza 1 K, Szmederevacz Drága 2:50 K, Ruzsity Nikola 5 K, Ruzsity Mita 50 fill., Ruzsity Szima 5 K, Kapimac Danica 2 K, Siposné 50 fill., Bering Józsefné 50 fill., Gaal Lajosné 50 fill., Fogel 50 fill., Ambrózi Mára 50 fill., Gradjan 50 fill., Weress Kelemen 1 K, Salerné 50 fill., Weressné 2:50 K, Czetkov Mita 5 K, Klaszki Jakab 2 K, Popov Jován 2 K, Polonyi Sándor 10 fill., Kocsis Mihályné 50 fill., Dudás János 5 K, Stein Jakab 2:50 Szanay 50 fill., Krpucsin Milos 1 K, Czveity Ilija 50 fill., Molnár Károly 20 fill., Czveity Zsiva 1:50 K, Borjanovity Emilija 2 K, Sztaniszavlyev Laza 50 fill., Goldstein 20 fill., Fischer Ferenc 20 fill., Erszky Szeva 1 K, Krpucsin Száva 5 K, dr. Sztankovits Tivadarné 5 K, Peszty Szófia 5 K., Mihájlovits Sándorné 3 K, öz. Mihájlovity Milánné 10 K, dr. Pé-sity Aronné 5 K, Dragity Miklós 5 K, Grubacski Péra 1 K, Mucz Velykó 1 K, Grujin Pája 2 K, Raczkov Péra 50 fill., Račzkov Szima 5 K, Berkov Lyubica 50 fill., dr. Erdélyán Péterné 2:50 fill., Eckstein Lajosné 50 fill., Márkov Jelena 1 K, Pivarszki Pája 50 fill., Szekulity János 1:50 K, összesen **151:70 K.**

Mai közlés **161 70 K.**
Eddigi gyűjtés **9554:58 K.**
9716 28 K

— **Adományozzunk távcsöveket a katonáknak.** A hadsegélyző hivatal hazafias tevékenységének sikere érdekében figyelmeztet arra, ahogy nekünk, akik most itthon maradtunk, kötelességünk mindent megtenni, ami az értünk küzdő katonáknak harcképességét fokozza. Vannak olyan tárgyak, melyekből a készlet már elfogyott, úgy, hogy azokat vétel után megszerezni felette nehéz. Ilyen a jó távcső is, mely úgy tisztjeinknek, mint altisztjeinknek a harctéren megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz. A hadsegélyző hivatal felkéri azokat, akik bármilyen jó látcső birtokában vannak, s azokat nélkülözhetik, küldjék be a hadsegélyző hivatalhoz, Budapest, IV., Váci-utca 38. sz. A hadsegélyző hivatalnak küldött adományok a postán a portómentesség kedvezményében részesülnek.

— **Hadi jótékonyág.** A nagybecskereki cs. és kir. tartalékkórház parancsnokságához a sebesültek részére eddig a következő adományok érkeztek:

Strélinger Márkné: párnák, papucskok.
Weisz Bernátné: párnák. Gläser Mihályné.

párnák, lepedő. Sander Józsefné: ing, alsónadrág. Sebastian Henrikné: ing, kapca. Schmitfel Józsefné: paplanlepedő. Hof Nándorné: ingek, alsónadrágok, törülközők. Mikes József: könyvek. Öz. Vég Pálné: párnák. Lowieser Imréné: párna, lepedő, ingek. Plechel Károly: kósarak. Szenes főmérnök: párnák. Rónai Ödön: ingek, alsónadrágok, harisnyák. Végh Károly: ingek, alsónadrágok, harisnyák, zsebkendők. N. N.: ingek, alsónadrágok, párnák, harisnyák, zsebkendők. Podvinecz Flóra: alsónadrágok, zsebkendők, harisnyák. Czika Jól Lászlóné: ingek, alsónadrágok. N. N.: ingek, alsónadrágok, törülközők. Grandjean Andorné: párnahuzatok, könyvek, tézsa. Pányi Jánosné és Józsefné: párnák, lepedők. Eckstein Jánosné: párnák. Heufeld Zsigmondné: ingek, trikók, törülközők, zsebkendők, harisnyák. Kocsent Pál: cigaretta. Hoffmann József: párnák, haskötők. Öz. Gittler Jánosné: párnák. Helmbold Károlyné: párnák. Frey Rudolfné: ingek, harisnyák, könyvek. Dendarszky Sarolta: málnakivonat, cukor, 1 kor. Öz. Rippka Arminné: szőlő. Tóth Illésné: tézsa, 1 kor. N. N.: ingek. Marian Mária: párna, lepedő, törülköző. Szöllössy mérnök: párnahuzatok, harisnyák, ingek, alsónadrágok. Zsembéry Giza: ingek, alsónadrágok. Öz. Trandaffy Györgyné: ingek, alsónadrágok, harisnyák, csokoládé, cigaretta. Guttman Béláné: párnák, alsónadrágok. Dr. Sándor Mihály: alsónadrágok. N. N.: alsónadrágok. Mann Adolfné: párnák. Szauer Mátyásné (Garasbos) gyűjtése: párnák, ingek, alsónadrágok. Berényi Bódog: cigaretta. Drexler Róza: párnák, zsebkendők, harisnyák, kapca. N. N.: cigaretta. Dr. Hubert Zsigmond: ingek, alsónadrágok, zsebkendők. Öz. Balog Károlyné: ingek, alsónadrágok. Dr. Pollák Győző: bot. Dr. Löffler Ármán: bot. Joanovitsné Bencze Mariska: ingek, alsónadrág, lepedők. Öz. Kottek Józsefné: ingek, alsónadrágok. N. N.: párnák, lepedők, ing, zsebkendők, törülközők, gyümölcs. Dr. Gyenes Viktor cigaretta. Edelmann Ottóné II. gyűjtése: ingek, alsónadrágok, törülközők. (A gyűjtéshez hozzájárultak: Holländerné, Bánfalvyné, Temmer I.-né, Kehlerné). Böck Jánosné: párna, ing, alsónadrág, lepedő, törülközők, harisnyák, cigaretta. Dr. Kardos Samu: párnák, paplan, lepedők. Glück Manóné: befőtt. Schneider Antalné: párnák. Homa Kálmán: botok. Metzger N.-né: gyümölcs. Csathó Lajosné: párnák. Freund Samu: cigaretta.

A kórház parancsnoksága a nemesszívű adományozóknak halás köszönetét fejezi ki.

TAJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnének.

A nagybecskereki honvédszászlóalj tűzkeresztsége.

— A klodzienkoi ütközet augusztus 30-án. —

Nagybecskerek, szept. 25.

Augusztus 4-én hagyta el zászlóaljunk békeállomását, Nagybecskereket. A delelő nap forró meleget öntött ránk, amikor telve reménnyel, lelkedéssel, elindultunk hosszú utunkra, amely a dicső győzelemhez vagy a hősi halálhoz vezet.

Augusztus 21-ig Horvátországban voltunk. Tette azonban itt nem került sorunk, csupán a sabáci harcok tompa ágyuzenáját hallottuk néha-néha.

Négy napi vasuti utazás után Kelet-Galiciába kerültünk; Sadowa-Wisnia volt utolsó vasuti állomásunk. Több napi gyalogmenet után 28-án este Zielov orosz lakosságu községbe értünk. Másnap délebben dandárunk (az 5. és 2. honvédszázad) parancsot kapott, hogy az északi irányból jelzett ellenséget támadja meg. Az első komoly harcintézkedésre mindannyiunk szíve erősen megdobbant. Késő estig hős erdőn haladtunk át, majd erősen dombos vidéket megmászva, 9—10 óra között az arra talált lakosoktól halljuk, hogy az előttünk mintegy 1500 lépésre fekvő domináló hegycsúcstól ellenség által megvan szállva. A hold báyadt, ezüstös fényében, harcalakzatban megkezdődött az előnyomulást a magaslatra. Zászlóaljunk volt épp a hegycsúcstól irányítva. A közeledő első harc lázma izgalma fogott el bennünket, amint felfelé kapaszkodtunk. Minden pillanatban vártuk, hogy az ellenség egy erős golyózáport zudít ránk. Csalódtunk, mert az ellenség már jóval előbb vissza vonult. Tejes harcészültségben a hegy lejtjén maradtunk, mert közben a hold is alábukott csöndes pihenésre, vissza hagyva a sötét éjszakát. Itt ott egy égő falu avagy reflektor fényáránya világított. Reggel 2 óra körül elindultunk. Utunkban talált községben a rabló kozákok nyomait találjuk: üres boltokat, összerombolt postahivatalokat, elszakított telefonvezetéseket. Felgyújtott vasuti állomásokat stb. Az ünnepi tisztaságban látott parasztokról megállapítottuk, hogy vasárnap van. A nap már melegen tűzött, amikor délfelé egy magaslaton fekvő erdőseghoz értünk. Itt kaptuk egy huszárjárórtól a jelentést, hogy egy 1500 lépésre előttünk fekvő tanyában kozákok vannak. A zászlóaljunk mint a dandár elővédje elől lévén, rajvonalba folytatta útját. Sajnos, a tanya üres volt, azonban 3—4000 lépésre északkeleti irányban, a facsoportok mögött hosszú porfelhőből, amely sokáig látszott, kilehetett venni, hogy egy erősebb ellenséges oszlop vonul vissza. Így aznap már nem is reméltük, hogy ellenséggel találkozunk. Klodsienko faluhoz érve, a lakosság is megerősítette, hogy oroszokat láttunk. A községet átkutatva, attól párszáz lépésre levő két uri majorhoz értünk; mindkettő üres volt, a kozákok idejében elvittek minden elemelni valót. Itt megállottunk, miután már egy napja nem láttunk enni-valót s elég fáradtak is voltunk. Épp készültünk a huskonzerveket megfőzni, amikor a biztosításra előre küldött szakasztól jelentik, hogy ellenséges rajvonalközeledik felénk, amire elfelejtve az éhséget, távcsővel előre siettünk, hogy megállapítsuk, tényleg ellenség-e? A legénység ezalatt felszerelt. Miután biztosak voltunk, hogy végre összejöttünk az oroszokkal, két század rajvonalba, kettő mint tartalék mögöttük, megkezdte az előnyomulást. Én a két géppuskámmal

a rajvonalközepén egy vasuti töltés két oldalán meneteltem. Egész 500 lépésig jutottunk előre, ezalatt az oroszok is megállottak. Tőlem balra fekvő rajvonalközeledik meg a tüzelést. (Körülbelül fél 1 óra lehetett) amire az orosz rajvonalközeledik előre elkészítve volt földzésekben eltűnt s megkezdte ránk is a tüzet.

„Dzin“ hallatszott minduntalan fejjünk fölött, amint a hegyes orosz lövedékek elrepültek. A naiv oroszok még egy térdelő alakot mutató céltáblát is a rajvonalközeledik elé tettek, azt hitték, hogy majd arra fogunk löni. Nemsokára Maxim-féle géppuskájuk is működni kezdett. Ugy látszik, hogy méltó ellenfelüket az én Schwarzlose-féle géppuskáimat tüzték ki célul, mert körülöttünk csapódott le a küldött sok ezer golyóüdvözlet. (Hogy rosszul löttek bizonyítja, hogy a puskáimat védő pajzsokat sem találták el). Fél 2 lehetett, amikor egy hatalmas durranással tőlem balra a rajvonalközeledik becsapódott az első orosz srappell. Miután helyes irányban löttek, nyomban rá „bum-bum-bum-bum“ mal kezdtek gyorstüzelő ágyuk a srappellek küldését. Ez a kellemetlen hatású lövedék pillanatnyilag megijesztett bennünket, mert dandárunk tüzérése aznap egy másik oszlophoz volt beosztva s így tudtuk, hogy a muszka ágyuk zavartalanul működhetnek. Később egészen megnyugdottunk, miután láttuk, hogy a legtöbb nem robban fel. Az ellenség ezalatt már oly nagy erősbítést kapott, hogy becslés szerint a zászlóaljunkkal szemben legalább egy dandár, tüzérésszel lehetett. Szembe körülbelül egy zászlóaljat küldtek a tarlós nyílt terepen, hogy így főerőnk is ez irányba kényszerítsék fejlődni, míg csapataik nagy zöme fedetlen, balszárnyunkra merőlegesen húzódó hosszú erdőszegélyt (kedvenc tartózkodási helyük) szállította meg. Persze ez szándékom sikerült. Fél 4 körül zászlóaljunk a főlöleges veszteségek elkerülése végett a párszáz lépésre hátrább fekvő községig vonult vissza, miután a dandárunk harchoz fejlődve közeledett. Ekkor a zászlóalj beleolvadva az előretörő rajvonalba, késő estig vitézül harcolt. 5 óra felé tüzérésgünk is megérkezett, ami oly nagy hatást idézett elő, hogy a később még segítségül jött erősbítésekkel együtt mindössze egy hadosztályt képező derék csapatunknak az erdőben levő két orosz hadtestet sikerült teljesen vissza verni.

Zászlóaljunk az elővéd nehéz feladatát fényesen oldotta meg, mert mintegy 3 órán keresztül tulerős ellenséggel szemben tartotta magát, nem riadva vissza semmiféle áldozattól. A főcsapatunk ezalatt harchoz fejlődve előre jöhetett.

A klodsienkoi ütközet volt a zászlóalj első és dicsőséges haditette, amelyhez ezideig már számos hadisikere csatlakozik.

Most Lemberg alatt pihen a nagy csaták fáradaimat, hogy ujult erővel méltó részt vehessen abban a nagy küzdelemben, amely küzdelem másfél millió — vagy annál is több — oroszot kell, hogy megsemmisítsen. E döntő csapás lefogja söpörni a föld színéről az orosz katonai nagyhatalmat és a monarchia dicsőségteljes győzelmei megfogják hozni a nyugalmas, hosszú és áldásos békét.

B. J.

Uri lakás

(4 szoba, előszoba, fürdőszoba, kert)

≡ kiadó ≡

Magyar-u. 6. sz. a.

929-x.4

Használt, de jókarban levő gép vagy lövőgépek

szénaprést

kölcsön vagy megvételre is

≡ keresek. ≡

Vitolics Zs. Baranda

Torontálvármegye.

935-3.2

Községi és ügyvédi irodában több éven át szerzett gyakorlattal bíró egyén

október elsejével belépésre

≡ bármily ≡

írnoki vagy könyvelői állást keres.

Cím: PETROI JÁNOS ügyvédi írnok

≡ Ujzora. ≡

932-2.2

Garçon lakás

mely két elkülönített butorozott szobából áll

kiadó

Deák Ferencz utca 7. szám alatt.

894-x.20

MUST

Dr. Grájjer Gajos szőlőjéből

kapható

936-x.2

Zápolya-u. 1. a. a házmesternél

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, ilusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklám-cédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál“

kiadóhivatalába intézendők. 425-x.92

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

- Asztalos:**
Szelentzky Pál, Árpád-utca.
- Bádigos:**
Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.
- Biztosítási ügynökségek:**
Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Élet- és Járadék), Ferenc József-tér. Telefon 3-22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonátér.
- Borbély és fodrász:**
Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.
- Butorgyár:**
Bence A. és fia, Hunyadi-utca.
- Cementgyár:**
Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.
- Cipőkereskedők:**
Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.
- Divatáruház:**
Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.
- Dobozgyár és műkönyvkötészet:**
Schneider János, Aradáci-ut.
- Drogueria:**
Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.
- Ékszerészek:**
Goldberg Mihály, Hunyadi-u.
Mesznik R. özv., Hunyadi-u.
- Fényképész:**
Oroszy Lajos, Korona-utca.
- Férfiszabók:**
Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.
- Fogműterem:**
Buzolich József, Hunyadi-utca.
Dr. Stepanov Svetislav, Hunyadi-utca.
- Fűszer- és csemegekereskedés:**
Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.
- Gépjavitó műhely:**
Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.
- Gőzfűrés:**
Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.
- Gyógyszertárak:**
Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.
- Hálógyár:**
Csusner János.
- Kalapkészítő:**
Andresz A. Főtér, Bauer-ház.
- Kalapraktár:**
Sindelás Béla, Hunyadi-utca.
- Kávéházak:**
Sólyom György, Klub-kávéház.
- Kézműár-, rövidáruüzlet:**
Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Molnár Lajos, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.
- Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:**
Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.
- Könyvkötészet:**
Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).
- Kocsigyártó:**
Amend Ferenc, Nicky-utca.
- Kőművesek:**
Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.
- Lakk-, kence-, és festékáruraktár:**
Pencz János, Megyeház-utca.
- Lakatosműhely:**
Engel Ádám, Megyeház-utca.
- Lisztkereskedés:**
Klein Mór, Hunyadi-u.
- Mészáros és hentes:**
Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.
Wehner testvérek, Hunyadi-utca.
- Mozigépek, berendezések:**
Berger Árpád, Hunyadi-utca.
- Műköszörüs:**
Molnár János, Nicky-u.
- Női kalapüzlet:**
Tolvay Józsefné, Hunyady-utca.
- Női kész kosztium és bluz:**
Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.
- Ruhakereskedés:**
Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.
- Sírkőraktár és szobrászterem:**
Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.
- Szállító-cég:**
Eckstein János, Hunyadi-utca.
Perl Mór, Szerb egyházpalota.
- Szállodák:**
Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.
- Szénkereskedés:**
Herzog Gyula, Kinizsy-u.
- Szeszgyár:**
Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.
- Téglagyár:**
Klein Bernát.
Stagelschmidt J. és J.
- Temetkezési intézet:**
Bence A. és fiai.
- Tűzifa-, épületfakereskedés:**
Annau örökösök, Korona-utca.
Geró Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
- Uridivatáruház:**
Liptay Dezső, Hunyadi-utca.
- Vaskereskedés:**
Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
- Vendéglő, étterem:**
Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.
- Virágkereskedés és kertészet:**
Oláh Gábor, Bajza-u.
- Zongoraraktár:**
Weisser Adon, Gizella-part 6.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legérgebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.